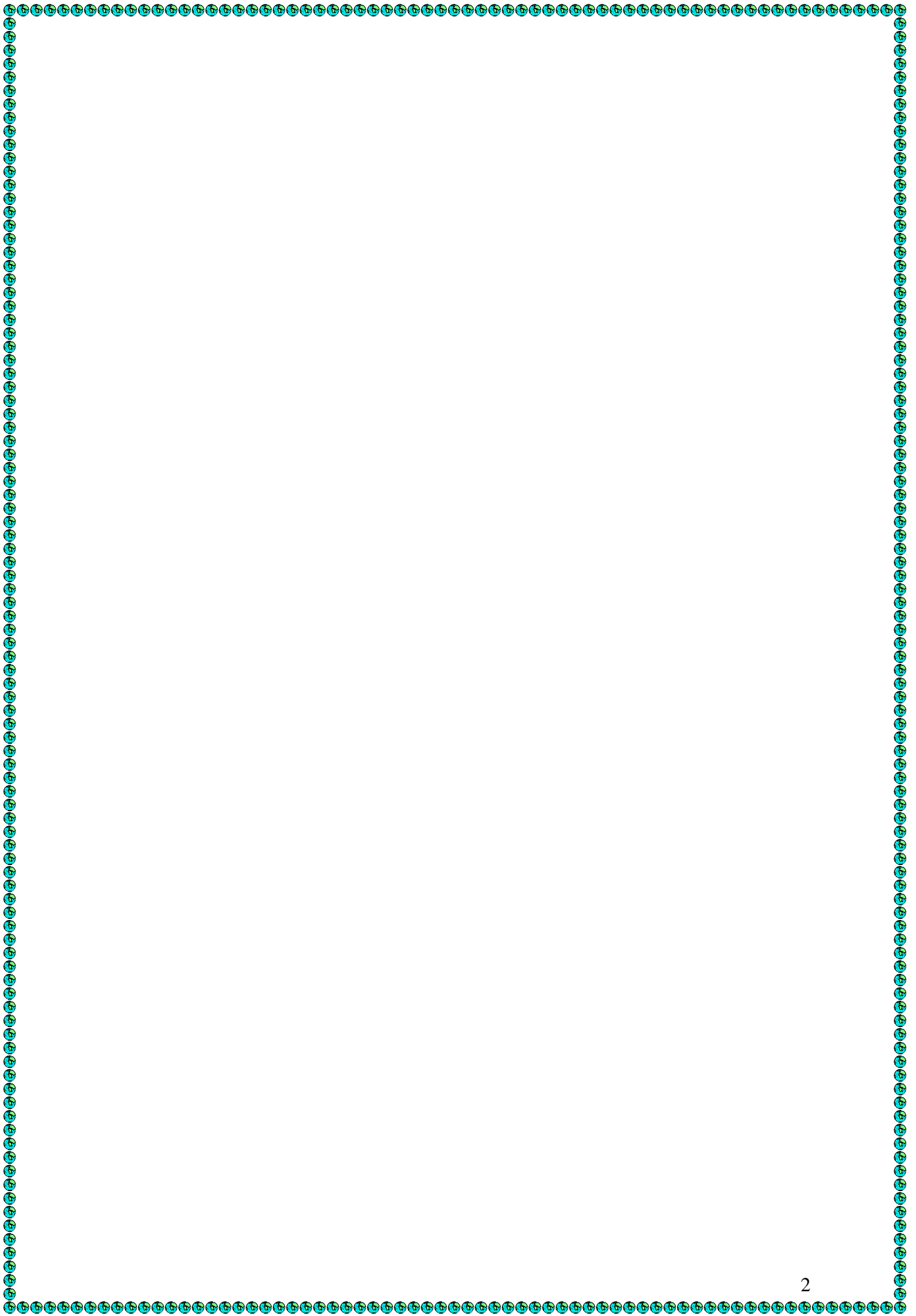

БЕОГРАД, 3.4.2024. год.

КОДЕКС ВАСПИТАЧА

Уводни део

- . Термин предшколско образовање користимо као израз који представља део општег образовања који обухвата период у развоју детета до његовог поласка у школу.
- . Носиоци предшколског васпитања и образовања су васпитачи, односно лица са дипломом васпитача, стеченом на начин прописан законом.
- . Васпитач се у свом раду мора руководити основним етичким принципима, професионалним стандардима и поштовањем дечијих права.
- . Основни принцип професије васпитача је да чине све у интересу добробити све деце са којом раде, односно да неће чинити ништа што је против њих и њиховог развоја.

Основни професионални етички принципи

Професионални етички принципи представљају примену универзалних етичких принципа на одређену конкретну професију. Они показују циљеве који сваки професионалац, у обављању свог посла, треба да остварује и дели са својим колегама.

Основни професионални етички принципи васпитача су:

- Поштовање детињства као јединственог и важног периода у животу сваког појединца;
- Поштовање дечије личности и његових права као и познавање дечијег развоја;
- Увек полазити од чињенице да је дете првенствено део породице, па затим уже

и шире друштвене средине, односно друштва у којем живи и да га, у том контексту, треба разумети и подржавати и усмеравати;

- Поштовање достојанства, вредности и јединствености сваког појединца (детета, члана његове породице и својих колега);
- Радити на свом усавршавању и на успостављању односа са децом који се темеље на међусобном поверењу, узајамном поштовању и позитивној интеракцији;

Моралне обавезе према деци

Васпитач се у свом односу према деци руководи основним и професионалним етичким принципима и професионалним стандардима.

Како је детињство јединствен и важан период у животу сваког појединца морална обавеза васпитача јесте да обезбеди што безбеднију и богату средину, у датим условима, која омогућава задовољавање дечијих потреба и позитивно утиче на дечији развој.

Професионални стандарди:

- Разумети и поштовати јединственост и способности сваког детета;

- Подстицати дечији социјални, емоционални, интелектуални и физички развој и поштовати достојанство сваког детета;
- Поштовати права деце;
- Рад са децом базирати на савременом сазнању о дечијем развоју путем континуираног професионалног развоја.

Принципи деловања

- Васпитач је дужан да, у складу са важећим законима и прописима, предузме све потребне кораке у заштити детета од злостављања, запостављања и злоупотребе од стране друге деце, одраслих (колега, родитеља...), средстава јавног информисања и др.
- Васпитач је дужан да поштује дечије потребе и адекватно реагује кад приметити да су детету ускраћене потребе за:

- подстицајном и здравом средином;
 - игром и учењем кроз игру, прилагођену дететовим развојним и индивидуалним могућностима и интересовањима;
 - одмором и сном;
 - адекватном исхраном;
 - физичком и емоционалном сигурношћу и љубављу;
 - задовољењем здравствено-хигијенских потреба.
- У ситуацијама када васпитач сматра или примети да долази до кршења дечијих права или до злостављања, запостављања и злоупотребе детета, он је дужан да на ово укаже најпре свом претпостављеном васпитачу, затим стручним сарадницима и на крају надлежној установи за заштиту деце;

- . Васпитач ни на који начин не сме да повреди дете и не сме примењивати поступке који:
 - понижавају и не поштују личност детета;
 - психички или физички негативно утичу на дете;

Моралне обавезе према породици **детета**

Породица је најзначајнија за дечији развој. Васпитач има обавезу да ступи у контакт и успостави сарадњу између породице и вртића у циљу заједничког интереса – унапређивање дечијег развоја.

Професионални стандарди

У остваривању сарадње са породицом детета треба се придржавати следећих професионалних стандарда:

- . Успостављање и развијање односа међусобног поверења;

- Поштовање породице, без обзира на ниво њене културе, обичаје, верско или друго опредељење;
- Пружање помоћи породици да упозна и разуме вредности одговарајућег предшколског програма;
- Поштовање породичних вредности које се односе на децу и породичног права да одлучују о питањима везаним за њихово дете, које су у складу са опште прихваћеним друштвеним вредностима;
- Редовно информисање родитеља (старатеља) о напредовању њиховог детета и подстицање њихових сазнања и вештина, које имају као родитељи (старатељи) у деловању на дечији развој;

Принципи деловања

У циљу што активнијег укључивања породице у рад са децом у вртићу, васпитач се придржава следећих принципа:

- Васпитач је дужан да упозна породицу са правилима и принципима установе и укаже на потребу и обавезу поштовања истих;
- Упознати породицу са процесом васпитно образовног рада и укључити их;
- Омогућити породици да се прикључи раду вртића и пружити им прилику да буду у контакту са другим породицама и осталим запосленима у вртићу;
- Обавеза васпитача је да информише породицу о свим специфичним догађајима који се односе на њихово дете, ризицима као што је излагање

заразним болестима, инфекцијама и свим догађајима који могу довести до емоционалних, физичких и психичких промена.

- Васпитач треба да потпуно информише породицу о било ком истраживању у које је њихово дете укључено и пружи им могућност да дају свој пристанак или то одбију.
- Васпитач не сме да користи породицу за личну корист и приватне циљеве;
- Без претходне сагласности родитеља васпитач не сме да износи податке о њиховом детету другим лицима, осим у случајевима родитељског занемаривања или злостављања
- Васпитач ће поштовати поверљивост и приватност породице. Уколико уочи угрожавање добробити детета, допуштено му је изложити поверљиве информације надлежним органима и

установама које су у стању да делују у корист дечијег интереса;

- У случају да су чланови породице у међусобном сукобу, васпитач треба да избегне ситуацију заступања интереса само једне стране;
- Васпитач треба да избегава решавање породичних несугласица пред дететом;
- У случају да користник услуга грубо крши правила установе и вртића, нарушава интегритет васпитача и омета га у обављању васпитно-образовне делатности васпитач има обавезу да, адекватно реагујући, настали проблем пријави надлежним органима своје установе и надлежним институцијама.;
- Васпитач може бити покретач (иницијатор) дефинисања правила и принципа која се односе на понашање родитеља у вртићу.

Морлне обавезе према колегама, сарадницима и осталим запосленима

Васпитач са посебном пажњом негује колегијалност, сарадњу и стручну размену, водећи рачуна о достојанству других људи.

Професионални стандарди

У односу према колегама, сарадницима и осталим запосленима васпитачи поштују следеће професионалне стандарде:

- Подстицати и неговати односе поверења и сарадње;
- усаглашавати професионалне ставове;
- развијати тимски рад;

- унапређивати услове рада који подстичу компетентност и самопоштовање свих запослених;
- Критички се односити према свом и туђем раду, водећи рачуна да предмет критике буде заиста рад а не личност;

Принципи деловања

У циљу успостављања што успешније сарадње са колегама, сарадницима и осталим запосленима, васпитач се придржава следећих принципа:

- При доношењу одлука које се тичу живота и боравка деце у колективу, остваривања свих циљева програма васпитач, на адекватан начин, подстиче и користити знање, искуство и стручност свих запослених у вртићу;

- Подржавати колеге и сараднике у жељи да професионално напредују;
- Стварати услове и дати могућност за изношење личног мишљења сваког запосленог и њихово стучно учешће у одлучивању;
- Уколико се, на било који начин испољи непрофесионално понашање колеге - сарадника, васпитач је дужан да прво са њим разговара и покуша да колегијално разреши проблем;
- Избећи решавање конфликтних ситуација са колегама и осталим запосленима пред децом;
- Поштовати радне обавезе, радно време, радне задатаке, правила понашања на радном месту и у јавности;
- Укључивати се и активно учествовати у свим облицима професионалног развоја;
- Критикујући рад и поступке својих колега и сарадника, укључујући и друге

професије, васпитач је дужан да води рачуна да предмет критике буде заиста рад и одређени поступак појединца, а не личност, и да избегава било какве увреде, омаловажавања и етикетирања;

- Не "износити" ван установе информације које се односе на начин функционисања и рада установе уколико то није званичан став;
- Утиче на уважавање и развијање специфичног начина рада који зависи од конкретног контекста унутар ПУ

Личност васпитача

Делатност којом се бави васпитач је сложена и од великог значаја за развој појединца и друштва. Зато је веома битно дефинисати стандарде, вештине, знања и способности које су потребне за успешно обављање своје професије.

Професионални стандарди

- Васпитач поштује права и обавезе по закону о радним односима и другим законским и подзаконским актима, уважава професионалне стандарде своје струке и одредбе Кодекса васпитача и нема обавезу да се у свом раду руководи некомпетентним ауторитетима;

- . Васпитач има обавезу сталног професионалног и личног усавршавања у циљу достизања највиших стандарда своје професије;
- . Васпитач се труди да, у средини у којој ради, ствара климу поверења и искрености која ће омогућити да сви запослени раде у најбољем интересу делатности;
- . Васпитач своје услуге пружа у оквиру Установе у којој је запослен и ван ње, под законом прописаним условима;
- . Радно место васпитача су све просторије и простори у којима деца бораве и која користе.
- . Због осетљивог положаја своје струке у јавности, васпитач је дужан да у односу према јавности поступа опрезно и одмерено, не доводећи у питање своју стручност и професионалност и водећи рачуна о

свом изгледу и понашању, како не би наудио себи и својој професији;

- Васпитач је дужан да штити интересе професије и да је даље унапређује активним укључивањем и обезбеђивањем помоћи компетентних институција.

Принципи деловања

- Васпитач је свестан сложености свог радног места које од њега захтева:
 - Учествовање у планирању рада вртића, изради пројеката, програма рада, развоја програма и унапређивање квалитета рада;
 - Организовање и учествовање у развијању специфичних програма;

- . Прикупљање, израду и класификацију документације о деци, свом раду и различитим активностима у вртићу;
- . Пружање помоћи и подршке деци, колегама и родитељима;
- . Неговање партнерског односа између деце и одраслих;
- . Примењивање стратегије констуктивног решавања конфликта;
- . Васпитач ствара услове за активно укључивање других васпитача у органе и процесе одлучивања, поштујући другачије мишљење својих колега и сарадника;
- . Вапитач, у оквиру својих личних и професионалних могућности, обезбеђује адекватне услове за рад, поштујући прописе и законе и савремена достигнућа науке и праксе;

- Уколико васпитач наиђе на препреке у обезбеђивању адекватних услова за рад у обавези је да на њих укаже претпостављеним органима и институцијама и залаже се и инсистира да се, у интересу деце и делатности, ти пробелми реше;
- Васпитач има обавезу да, у интересу своје професије и делатности, континуирно и активно указује и ради на решавању проблема који битно утичу на његов васпитно-образовни рад ;
- Уколико је угрожен од стране претпостављеног или послодавца, спречавањем у:
 - изношењу свог мишљења;
 - професионалном развоју,
 - професионалном напредовању;

- ограничавању примене стручног рада у професионалној пракси;
- спречавању презентовања професионалних достигнућа и сазнања из теорије и праксе предшколског васпитања и образовања;
- Васпитач има право и обавезу да о томе обавести надлежне органе и Удружење васпитача тражећи од њих подршку, помоћ и заштиту;

- КРАЈ НАЋИ РЕШЕЊЕ
- ЗАШТИТА ВАСПИТАЧА
- ГРУБО КРШЕЊЕ КОДЕКСА